

Gdzie możemy dzwonić
w sprawie stanu dróg zimą

Dom kultury. Teraz
czas na okna i klinkier

W walce ze smogiem
pomagają drony

AKTUALNOŚCI

Numer 47 (2)/2019 Luty
Bezpłatny miesięcznik samorządowy

GMINY KOŁBASKOWO

**ZDiTM: Będzie nowy przetarg
na komunikację miejską**

**Budowa obwodnicy rusza
za kilka miesięcy**

**50 lat razem
czyli małżeństwo na medal**

6 lat - tyle czasu Stobno, Warzymice i Przeclaw były... osiedlami Szczecina. W skład miasta weszły w 1939 roku.

2012 - w tym roku, dokładnie 14 kwietnia, w Przeclawiu przy drodze krajowej nr 13 otwarto skatepark

1946 - w tym roku przybyli do Warzymic żołnierze Armii Krajowej. Wieś na kilka lat nazwali Akowo

Nowa droga jest już prawie gotowa

Kończy się budowa nowej drogi gminnej w Kołbaskowie. Pod koniec stycznia trwały obióry inwestycji.

Nowa droga ma ponad 600 metrów długości. Rozpoczyna się przy rondzie biskoptowym na drodze krajowej nr 13, a kończy przy drodze powiatowej Smolecin - Kołbaskowo w pobliżu przejazdu kolejowego. Droga będzie miała charakter obwodnicy, wyprowadzi ruch ciężkich aut z Kołbaskowa. Pozwoli także na połączenie 95 ha terenu przeznaczonego pod inwestycje.

Inwestycję realizuje Eurovia. Koszt inwestycji to około trzech milionów złotych.

Wydawca: Gmina Kołbaskowo.
Drukarnia: Soft Vision. Redakcja: Jarosław Dworzyński. Kontakt: Urząd Gminy Kołbaskowo, 72-001 Kołbaskowo 106.
Mail: gazeta@kolbaskowo.pl. Redakcja nie zwraca niezamówionych materiałów.

Niedziela, 20 stycznia.
Kąpiel morsów w Moczylach

Kalendarium

Luty

Nazwa miesiąca pochodzi od staropolskiego przymiotnika luty, który oznaczał srogi, okrutny, dziki, ostry, piekący. Dawniej używane były również nazwy sieczeń (zapewne od zimna, które „siecze”), strąpacz (od strzępienia dróg), a także mięsopustnik (określenie karnawałowicza, hulaki).

Luty według kalendarza gregoriańskiego ma 28, a w latach przestępnych 29 dni. Rok przestępny to rok, który ma 366 dni zamiast 365, ma on na celu umożliwić dopasowanie roku kalendarzowego z rokiem wy-

liczonym na podstawie obiegu Ziemi dookoła Słońca. Tegoroczny luty ma 28 dni.

Przyroda

W drugiej połowie miesiąca budzi się ze snu borsuk, zaczyna się ruja wydr i wiewiórek. W sprzyjających warunkach atmosferycznych pojawiają się klucze dzikich gęsi. Przylatują skowronki. W lesie pojawiają się pierwsze zwiastuny wiosny, białe kwiaty śnieżyczki przebiśniegu.

Walentynki

Święto zakochanych, które obchodzone jest 14 lutego.

Walentynki w południowej i zachodniej Europie obchodzone są od średniowiecza. W Polsce święto popularność uzyskało jednak dopiero w latach 90. XX wieku. Nazwa pochodzi od św. Walentego, biskupa i męczennika chrześcijańskiego.

Lutowe przysłowia

- Luty stały, latem upały.
- W lutym wiele wody, całe lato bez pogody.
- Kiedy luty pofolguje, marzec zimą zreperuje.
- Luty bywa w lód okuty.
- W lutym wody wiele, w lecie głodne nawet cielę.

Na końcu języka... czyli minimum poprawności. Dzban, dzbanek, dzbanuszek...

Słowo **dzban** (kiedyś mówiono i pisano też zban, czban) oznacza – jak wiadomo – duże, wydłużone, baniaste, u góry zwężone naczynie, zakończone z jednej strony dzióbkiem, a uchem – z drugiej. Wyraz dzban w znaczeniu przenośnym znalazł zastosowanie w obiegowych powiedzeniach: póty dzban wodę nosi, póki się ucho nie urwie. Znaczący to, że każda rzecz może się zepsuć; tylko do czasu coś się komuś udaje; dobra passa w życiu też się kiedyś kończy; każdy czyn ma swoje konsekwencje.

Nasi przodkowie mówili też: Jeden o baranie, drugi o dzbanie (każdy myśli tylko o własnych korzyściach), oraz: Od waćpana do waćpana, aż wyciekło wszystko z dzbana (gdy podczas biesiady kończył się trunek).

Współcześnie słowo dzban nabrało nowego znaczenia i zabarwienia emocjonalnego. Stało się epitetem (określeniem pod

czyjś adresem). Według obiegowej opinii dzbanem może być każdy. Wystarczy, że zrobi lub powie coś, co się w jakikolwiek sposób i z jakiegokolwiek powodu nie spodoba drugiemu (rozmówcy, współuczestnikowi zdarzenia).

Potocznie dzbanem bywa nazywany ktoś mający trudności z logicznym myśleniem i wnioskowaniem. Niezbyt bystry, wolno pojmujący. Określenie dzban to niezyczliwe lub żartobliwe kwestionowanie czyjegoś poziomu intelektualnego i traktowanie czyjejś głowy jako pustego naczynia.

Zamiast budzącego kontrowersje słowa dzban, warto za przewodnie słowo uznać życzliwość, które zawiera ogólnospołeczne wartości: akceptację, tolerancję, szacunek, empatię i miłość.

Na pewno o dzbanizm nie sposób pomyśleć cesarza Wespazjana (lata 70. n.e.),

któremu przypisuje się słynne powiedzenie: Pecunia non olet (pieniądze nie śmierdzą). Otóż cesarz ten opodatkował miejskie latryny (toalety publiczne). Gromadzony w nich mocz (urynę) sprzedawano garbarzom (nie: grabarzom) do wyprawiania skór. Pomysł wprowadzenia takiego podatku wzbudził niesmak syna cesarza - Tytusa. Uznał bowiem, że zajmowanie się tak przyziemnymi i brudnymi sprawami nie przystoi władcy. Chcąc przekonać potomka o słuszności i ekonomicznej efektywności swego pomysłu, Wespazjan podsunął synowi pod nos pierwsze uzyskane wspomnianym sposobem pieniądze i zapytał:

- Czy nie razi cię ten zapach?

Gdy otrzymał odpowiedź przeczącą, dodał słynne: "Pecunia non olet."

Pod rozważę zainteresowanym. BeFa

Czas na montaż okien oraz położenie klinkieru

Dom kultury w Przeclawiu jest już częściowo zadaszony.

Rozpoczęto murowanie elewacji z cegły klinkierowej oraz montaż okien od strony południowej obiektu

Błoto wokół budynku, sięgające miejscami kolan, nie pomaga w budowie, jednak mimo trudnej pogody prace idą naprzód. Co dzieje się na działce pod dom kultury? Sprawdziliśmy w połowie stycznia.

- Nadal pracujemy nad zadaszaniem budynku b1, te prace jeszcze trochę potrwać – mówi Marcin Dziemidowicz, kierownik budowy.

Budynek b1 to największa część kompleksu, znajdzie się w nim między innymi sala widowiskowa.

- Trwają prace elektryczne, sanitarne, tynkarskie. Także prace posadzkarskie, wylewamy posadzki w pomieszczeniach sanitarnych i kotłowni na parterze. W tym tygodniu rozpoczęliśmy murowanie elewacji z cegły klinkierowej wraz z ociepleniem budynku wełną. Te prace zaczęliśmy od południowej strony budynku. Właśnie rozpoczynamy montaż pierwszych okien, zaczniemy od okien bocznych, z tej strony gdzie rozpoczęliśmy murowanie klinkieru – dodał kierownik.

Na razie pracownicy skupiają się na pracach przy budynku b1, wiosną rozpoczną prace nad obiektem b3, gdzie znajdują się zadaszone korty tenisowe. Dodajmy, że pomiędzy budynkami b1 i b3 znajdzie się też mały budynek gospodarczy b2. W grudniu rozpoczęto korytowanie pod drogi i parkingi przed budynkiem oraz pod boiska i korty za obiektem b1.

Przypomnijmy, Małgorzata Schwarz, wójt gminy Kołbaskowo umowę z przedsta-

Inwestycja ma się zakończyć w drugiej połowie tego roku

” *Pracownicy skupiają się na pracach przy budynku b1. Wiosną rozpoczną prace nad obiektem b3. Będą w nim kryte korty*

wicielami firmy Adamietz, która realizuje inwestycję, podpisała 22 marca 2018 roku. Prace na budowie rozpoczęły się 18 kwietnia 2018 roku.

Obiekt powstaje w Przeclawiu przy drodze krajowej nr 13. Piętrowy budynek będzie podzielony na część kulturalną i rekreacyjną. Na parterze znajdzie się wielofunkcyjna sala widowiskowo-konferencyjna na 300 osób wraz ze sceną i zapleczem.

W części sportowo - rekreacyjnej znajdziemy basen, jacuzzi, solarium, saunę, salę fitness, siłownię. Na piętrze znajdują się sale do prowadzenia zajęć plastycznych, muzycznych czy komputerowych. Przed budynkiem będzie parking i teren zielony. Za obiektem kryte korty tenisowe, odkryte boiska do koszykówki i siatkówki, tereny zielone i alejki spacerowe oraz trzy wybiegi dla psów. Swoje miejsce znajdzie także kawiarnia.

W domu kultury będą organizowane koncerty, wernisaże, spotkania muzyczne. Także zajęcia taneczne, muzyczne, plastyczne i sportowe. Nie zabraknie zajęć dla seniorów, a także spotkań w ramach Kawiarenki dla Seniora, oraz zajęć dla właścicieli czworonogów. Organizowana będzie nauka pływania dla dzieci, a zimą lodowisko.

Projekt wykonała firma PORTAL-PP sp. z o. o. Koszt budowy to ok. 27 mln zł. Prace mają zakończyć się pod koniec tego roku.

ZDiTM ogłasza kolejny przetarg na komunikację

Tylko jedna oferta wpłynęła na przetarg dotyczący obsługi w tym roku linii komunikacji miejskiej, między innymi w gminie Kołbaskowo. ZDiTM przetarg jednak unieważnił. Powód? **Oferta szczecińskiego PKS-u przewyższała budżet o 3,5 miliona złotych**

Przetarg został ogłoszony w listopadzie 2018 r. ZDiTM chciał wyłonić firmę, która będzie obsługiwała, pierwotnie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r., linie wyjeżdżające ze Szczecina w stronę miejscowości w gminach Kołbaskowo i Dobra: 70, 81, 83, 88, 105, 108, 121, 122, 123, 124, a także o linię 52, linie nocne: 522, 523, 530, 531, 532, 535, 536 oraz transport na żądanie.

Od kiedy ZDiTM zleca takie usługi zewnętrznemu przewoźnikowi bez udziału miasta, wygrywa PKS Szczecin. Teraz złożona przez nich oferta – 18,4 mln zł za rok pracy – nie została zaakceptowana. Zarząd Dróg zamierzał przeznaczyć na finansowanie zamówienia mniej – 14,9 mln zł.

Autobusy jeżdżą

- Przetarg został unieważniony ze względu na to, że kwota zaproponowana przewyższała tę zaplanowaną przez zamawiającego. Rozpisujemy kolejny przetarg – powiedziała w połowie stycznia Hanna Pieczyńska, rzecznik prasowy ZDiTM. Ponowne postępowanie miało być ogłoszone jeszcze w styczniu.

„Można się domyślać, że miasto oczekuje niższej oferty ze strony PKS Szczecin. Mniej prawdopodobne jest, że pojawi się inny oferent. Pierwszym przetargiem wstępnie zainteresowana była firma Arriva z Bydgoszczy, ale ostatecznie nie wzięła w nim udziału” – czytamy na stronie wszczecin.pl.

„Postępowanie wzbudzało sporo kontrowersji, a rozstrzygnięcie przekładano już trzy razy. Konkurent PKS-u - spółka Arriva, złożyła skargę do Krajowej Izby Gospodarczej. Zarzucała w niej ZDiTM-owi, że termin kilku tygodni na uruchomienie linii jest zbyt krótki. Po tym Zarząd wydłużył ten okres do 8 tygodni, od momentu podpisania umowy. Mimo tego Arriva nie wystartowała” – informował dziennikarz Radia Szczecin.

Czy to oznacza, że mieszkańcy Przeclawia czy Warzymic nie dojadą autobusem do Szczecina? Dojadą, ponieważ linie wchodzące w zakres przetargu nadal obsługuje

” *ZDiTM: Rozpisujemy kolejny przetarg. Sytuacja nie ma negatywnego wpływu na pasażerów, ciągłość przewozów jest zachowana*

PKS, mimo że trwająca rok umowa z przewoźnikiem dobiegła końca.

- To standardowa w takich sytuacjach praktyka – tłumaczyła Hanna Pieczyńska. - Sytuacja nie ma negatywnego wpływu na pasażerów, ciągłość przewozów jest zachowana.

Ludzie piszą

Na jakość usługi narzekają mieszkańcy Gminy Kołbaskowo. Piszą do ZDiTM, Urzędu Gminy Kołbaskowo, mediów. Skarżą się na, oprócz braku punktualności, stan taboru, brak klimatyzacji latem i ogrzewania zimą, brak możliwości sprawdzenia online, gdzie autobus dokładnie jest, brak automatów do sprzedaży biletów czy kłopoty z domknięciem się drzwi. Za kierownicą autobusów należących do szczecińskiego PKS-u najczęściej siedzą obcokrajowcy, którzy mają problem z porozumieniem się z pasażerami oraz nie sprzedają biletów. Mieszkańcy często mają pretensje do Gminy Kołbaskowo, jednak to Zarząd Dróg i Transportu Miejskiego w Szczecinie organizuje komunikację miejską.

- Z Gminą Miasto Szczecin łączy nas porozumienie dotyczące powierzenia realizacji zadania własnego w zakresie lokalnego

transportu zbiorowego, na całym terenie Gminy Kołbaskowo oraz na trasach pomiędzy Szczecinem a Gminą Kołbaskowo. Gmina Miasto Szczecin realizuje powierzone zadanie poprzez jednostkę budżetową Zarząd Dróg i Transportu Miejskiego. Wyłonienie operatora publicznego transportu zbiorowego należy do kompetencji Gminy Miasto Szczecin – mówi Magdalena Kendyk, inspektor ds. działalności gospodarczej i transportu w Urzędzie Gminy Kołbaskowo.

Gmina Miasto Szczecin zobowiązana jest w szczególności do: zorganizowania komunikacji autobusowej na terenie gminy Kołbaskowo, nadzoru nad właściwą jakością usług przewozowych wykonywanych przez operatora przewozów, zorganizowania systemu sprzedaży biletów komunikacji miejskiej oraz kontroli opłat za przejazd i egzekwowania opłat dodatkowych. Gmina Kołbaskowo udzieliła w roku 2018 r. Gminie Miasto Szczecin dotacji na realizację powyższego zadania w kwocie 3 268 833 zł.

Skargi do ZDiTM

Gdzie kierować skargi i wnioski dotyczące funkcjonowania komunikacji miejskiej? Przyjmuje je ZDiTM w Szczecinie, przy ul. Klonowica 5. Biuro Obsługi Interesantów czynne jest od poniedziałku do piątku w godz. 7:30 - 15:30, tel. 91 48 00 444, faks 91 43 93 003, e-mail: zditm@zditm.szczecin.pl. Skargi i wnioski mogą być złożone pisemnie albo faksem, e-mailem oraz osobiście. Każda skarga i wniosek oraz reklamacja muszą zawierać dane osobowe wnoszącego, tj. imię, nazwisko, adres pocztowy oraz krótki opis sprawy (nr boczny pojazdu, godzina, miejsce). Odpowiedź na skargę i wniosek oraz reklamację powinna być udzielona w terminie 30 dni od dnia przyjęcia.

Drony do walki ze smogiem

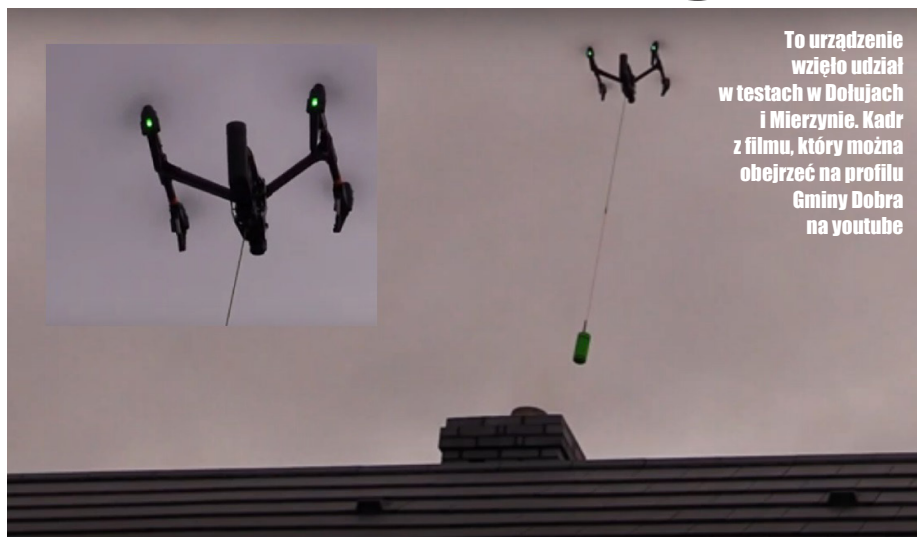
Polacy oddychają najbardziej zanieczyszczonym powietrzem w Unii Europejskiej. Władze miast i gmin sięgają po nowe technologie. Szczecin już kontroluje z powietrza to, co wydobywa się z kominów.

O specjalistycznych dronach myśli też Gmina Kołbaskowo i Gmina Dobra

Na 90% powierzchni Polski przekroczone są normy dla stężenia pyłu zawieszonego. Benzo(a)piren to rakogenny i mutagenny czynnik zawarty w powietrzu – jego stężenie przekracza normy już na 100% powierzchni naszego kraju. 50% – 90% tych zanieczyszczeń robimy w swoich domach – paląc w piecach i kotłach niewłaściwymi materiałami. Co robi z nami zanieczyszczone powietrze? Powoduje bóle głowy, senność, niepokój, alergie, podrażnienie oczu, zapalenia i infekcje dróg oddechowych, trudności z oddychaniem i zajęciem w ciąży – czytamy na stronie kampaniasmog.edu.pl. Witrynę utworzyło Ministerstwo Edukacji Narodowej. MEN chce uświadamiać, czym jest smog, dlaczego jest groźny i skąd się bierze.

Dwa drony

Z problemem zmagają się duże i małe gminy w Polsce. Ostatnio także graniczące z naszą, Szczecin i Dobra. Pod koniec 2018 roku Urząd Miasta Szczecin zaprezentował dwa specjalistyczne drony, które pozwalają wykryć źródło szkodliwych zanieczyszczeń. „Mniejszy dron przeznaczony jest do nalotów powierzchniowych, które pozwalają wytypować obszary dotknięte zanieczyszczeniami, a nawet konkretne budynki. Większy prowadzi pomiary punktowe, czyli bada to, co wydobywa się z poszczególnych kominów. Operatorom dronów towarzyszy straż miejska, która ma prawo wejść do domu, z którego komina wydobywa się dym z palonych odpadów. Dowodem są też dane z dronów. Czujniki zainstalo-

To urządzenie wzięło udział w testach w Dołujach i Mierzynie. Kadr z filmu, który można obejrzeć na profilu Gminy Dobra na youtube

„ Liczymy na to, że wykorzystanie drona przyczyni się do zmniejszenia palenia w piecach materiałami niedozwolonymi

wane na nich mierzą stężenie między innymi takich szkodliwych substancji jak: pył PM10, PM2,5, formaldehyd, amoniak, CO2 i SO2. Wyniki pomiarów można odczytywać na bieżąco” – pisała Gazeta Wyborcza.

- Liczymy na to, że wykorzystanie dronów, połączone z działaniami edukacyjnymi, przyczyni się w znacznym stopniu do zmniejszenia przypadków palenia w piecach niedozwolonymi materiałami – mówił Paweł Adamczyk, dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska w szczecińskim Urzędzie Miasta.

Gumieńce

Pierwsze użycie drona miało miejsce w Gumieńcach, m.in. w rejonie ul. Okulickiego, które sąsiadują z Gminą Kołbaskowo. „To jedna z tych dzielnic miasta, gdzie problem smogu jest wyjątkowo dokuczliwy. Jego źródłem jest tzw. mała emisja. To palenie w piecach czym popadnie: od śmieci po opał

fatalnej jakości, który wciąż można w Polsce legalnie kupić. Dym z kominów domów jednorodzinnych wyposażonych w przestarzałe systemy ogrzewania jest dokuczliwy szczególnie w mgliste, bezwietrzne dni i wieczorami, kiedy trudniej jest dostrzec źródło duszącego smrodu” – pisała Gazeta.

Akcja nie wszystkim się spodobała. Pojawiały się sugestie zestrzelenia drona, kwestionowanie legalności, przekonywanie, że smog to bzdura. Nie brakowało też opinii wspierających akcję i niekryjących zdumienia wobec tych, którym drony się nie spodobały.

Test

O dronie myślą także władze Kołbaskowa oraz Dobrej. W Dołujach i Mierzynie przeprowadzono testy antysmogowych latających urządzeń z udziałem komendantów Straży Gminnych z Kołbaskowa i Dobrej.

- Na potrzeby badania zanieczyszczeń z kominów powstało konsorcjum dwóch szczecińskich firm związanych z branżą bezałogowych statków powietrznych. Smart-Electronics dostarcza rozwiązania techniczne wraz z oprogramowaniem do odczytu z czujników w trybie rzeczywistym, a c5studio realizuje bezpośrednie naloty za pomocą dronów i odpowiada za bezpieczeństwo wykonywanych operacji - wyjaśnił Jakub Śledziowski z firmy c5studio.

- Sensory, w które wyposażyliśmy drony oraz specjalna aplikacja, pozwalają w prosty sposób zwizualizować skład chemiczny palonego materiału oraz szybko wytypować miejsca, w których może być palony niewłaściwy materiał - mówił Andrzej Atosik z firmy Smart-Electronics.

Strażnicy niemal codziennie odbierają sygnały od osób zaniepokojonych tym, co wydobywa się z kominów ich sąsiadów.

- Taki dron do badania powietrza zwiększy nasze możliwości kontrolne – powiedział Łukasz Galczewski, komendant Straży Gminnej w Kołbaskowie. - Grzywna za palenie w piecach odpadami wynosi do 500 zł, a jeśli sprawa zostanie skierowana do sądu, sięga 5 tys. zł.

Pomiar stężenia PM10 w Szczecinie 11 grudnia 2018 roku, wykonany przez specjalistyczny dron. Zdjęcie: Urząd Miasta Szczecin

Budowa za kilka miesięcy

W połowie roku ruszą prace na wyczekiwanej obwodnicy Przeclawia i Warzymic.

Realizacja inwestycji ma potrwać około dwóch lat

- Obecnie trwają jeszcze prace projektowe. Rozpoczęcie robót budowlanych planowane jest w połowie tego roku - mówi Mateusz Grzeszczuk, rzecznik Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Szczecinie.

Identyczną deklarację usłyszeliśmy na niedawnej konferencji prasowej w Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie, na której podsumowano rok 2018 na zachodniopomorskich drogach krajowych. - Dla obwodnicy Przeclawia i Warzymic roboty powinny zacząć się około połowy 2019 roku.

- To bardzo oczekiwana droga. Kierowcy, którzy stoją w korkach - dziesiątki, setki godzin swojego życia marnują na to, żeby przejechać tym odcinkiem - mają przed sobą bardzo pozytywną perspektywę. W roku 2021 ta droga zostanie zrealizowana - zapewniał w ubiegłym roku w Szczecinie Andrzej Adamczyk, minister infrastruktury.

Droga będzie dwujezdniowa

Energopol wybuduje arterię w systemie zaprojektuj i wybuduj. W marcu 2018 roku podpisano umowę. Prace mają zakończyć się w 2021 roku. Wartość projektu to 184,6 mln złotych - czytamy na stronie GDDKiA.

W miejscach, gdzie ma powstać nowa droga widzieliśmy już pracowników. Zdjęcie, które zrobiliśmy w rejonie Smętowic, wraz z zapytaniem wysłaliśmy do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

- To są dodatkowe pomiary geodezyjne wykonywane przez wykonawcę w toku opracowywania dokumentacji projektowej - tłumaczy Mateusz Grzeszczuk. - Takie pomiary są prowadzone w zależności od potrzeb.

Nowa droga będzie miała 6,5 km długości. Będzie dwujezdniową drogą klasy GP (główna ruchu przyspieszonego). Rozpocz-

Na zdjęciu pracownicy w Smętowicach. - To są dodatkowe pomiary geodezyjne wykonywane przez wykonawcę w toku opracowywania dokumentacji projektowej - mówi Mateusz Grzeszczuk z dyrekcji dróg.

” *Kierowcy mają przed sobą bardzo pozytywną perspektywę. W roku 2021 droga zostanie zrealizowana*

minister Andrzej Adamczyk

nie się na rondzie Hakena w Szczecinie, będzie biegła w kierunku południowym, omijając od wschodu Przeclaw i Warzymice. Z autostradą A6 połączy się poprzez nowy węzeł Kołbaskowo, zlokalizowany około 1,2 km na wschód od istniejącego węzła drogowego Kołbaskowo (który zostanie zlikwidowany) wybudowanego jeszcze w połowie lat 30. ubiegłego wieku.

To duży sukces władz gminy Kołbaskowo, które były mocno zaangażowane w powstanie drogi. „Brawo Małgorzata Schwarz, wójt Gminy Kołbaskowo! Dzielnie i z wielkim zaangażowaniem od lat walczyła o obejście Warzymic i Przeclawia. I wywalczyła :)” - komentowała na facebooku Małgorzata Jacyna-Witt. Sławomir Nitras podkreślił swego czasu w wywiadzie dla Gazety Wyborczej, że przeznaczenie funduszy na obwodnicę Przeclawia i Warzymic to w dużej mierze zasługa wójta gminy, Małgorzaty Schwarz.

Druga obwodnica

Ciekawostką jest fakt, że część tej nowej drogi, od autostrady A6 do rejonu Smętowic (tam powstanie węzeł), będzie równocześnie pierwszym fragmentem Zachodniej Obwodnicy Szczecina. W tym temacie są także nowe informacje. Wybrano najkorzystniejszą ofertę w przetargu na wykonanie badań geologicznych wraz z elementami Koncepcji Programowej dla Zachodniej Obwodnicy Szczecina.

- Wybór oferty był możliwy dzięki zwiększeniu przez rząd o około 6 mln złotych kwoty przeznaczonej na realizację zamówienia - podkreślał Tomasz Hinc, wojewoda zachodniopomorski.

Wybrana oferta firmy Transprojekt Gdański opiewa na kwotę 14,6 mln złotych.

- Opracowanie tej dokumentacji i wykonanie badań geologicznych jest niezwykle ważne dla tej inwestycji, pozwoli lepiej oszacować jej koszty, określić ryzyka i uszczegółowić rozwiązania projektowe - mówił Łukasz Lendner, dyrektor GDDKiA w Szczecinie.

Zachodnia Obwodnica Szczecina przewidziana jest do realizacji w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego. Nowa arteria rozpocznie się w Kołbaskowie, od zachodu i północny będzie omijać Szczecin, przechodząc pod Odrą tunelem dobiegnie do Goleniowa. Droga będzie stanowiła alternatywę dla obecnego szlaku S3/A6.

Basia i Czesław Trzecińscy, czyli małżeństwo na medal

Bardzo miła uroczystość miała miejsce w Kołbaskowie. Medale za długoletnie pożycie małżeńskie szczęśliwej parze z Przeclawia, Barbarze i Czesławowi Trzecińskim, wręczyła wójt Małgorzata Schwarz, w imieniu Prezydenta RP

- Przeżyć tyle czasu wspólnie to nie jest dziś łatwe. Życzę Państwu, abyście jeszcze przez wiele lat mogli się cieszyć sobą nawzajem – powiedziała Małgorzata Schwarz.

Jak wspólnie przeżyć tyle lat? To klasyczne w takich okolicznościach pytanie musiało paść.

- Zrozumienie, szacunek – powiedział pan Czesław. - Jedno drugiemu musi pomagać, to jest najważniejsze – dodała pani Basia.

Jak para się poznała? - Pracowaliśmy w takim zakładzie, którego już nie ma, na ulicy Ściegiennego w Szczecinie – mówiła pani

Basia. - Nazywał się Szczecińskie Zakłady Materiałów Biurowych Delfin. Produkował materiały biurowe – dodał pan Czesław.

Pani Basia jest gdańszczanką, mąż pochodzi spod Torunia.

- Pobraliśmy się 26 października 1968 roku w urzędzie na placu Dzierżyńskiego w Szczecinie. A ślub kościelny wzięliśmy w kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa – opowiadają małżonkowie. - Zamieszkaliśmy na ulicy Chodkiewicza w Szczecinie, żyliśmy tam dwadzieścia parę lat. Zanim przeprowadziliśmy się poza Szczecin mieszkaliśmy jeszcze na osiedlu Słonecz-

nym. W gminie Kołbaskowo mieszkamy już kilkanaście lat, jest nam tu bardzo dobrze. – dodają zgodnie.

Państwo Trzecińscy doczekali się dwóch synów i wnuka. - Jeden syn jest za granicą, drugi pracuje w Polsce – mówią państwo Trzecińscy.

Kolejne pary z naszej gminy, które wspólnie przeżyły 50 lat, serdecznie zapraszamy do Referatu Spraw Obywatelskich w Urzędzie Gminy w Kołbaskowie.

” *W gminie Kołbaskowo mieszkamy już kilkanaście lat. Jest nam tu bardzo dobrze*

Czytaj, będziesz żył dłużej

Nie tylko zdrowe odżywianie, ćwiczenia oraz ograniczanie używek, także czytanie książek wydłuża życie - twierdzą naukowcy z Uniwersytetu Yale

Wyniki badań opublikowano w czasopiśmie „Social Science and Medicine”. Opublikowane zostały także na portalu booklips. pl. 3 635 osób powyżej 50 roku życia poddano gruntownym badaniom zdrowotnym, a następnie poproszono o udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące nawyków czytelniczych. Wyniki, jakie uzyskano, są nad wyraz interesujące. Osoby czytające książki żyją średnio 23 miesiące dłużej niż ci, którzy w ogóle nie czytają. Jeśli na lekturę poświęca się pół godziny dziennie, to ryzyko zgonu w ciągu najbliższych 12 lat maleje o 17 procent. W przypadku tych, którzy czytają więcej niż pół godziny dziennie, ryzyko maleje aż o 23 procent w perspektywie 12 lat – czytamy na stronie.

Zapraszamy do bibliotek

Co ciekawe, zaobserwowano, że korzyści daje również czytanie gazet i czasopism, ale zależność nie była aż tak silna, jak przy lekturze książek. Badacze odnotowali, że do najbardziej zapalonych miłośników literatury częściej zaliczają się kobiety, osoby lepiej wykształcone i posiadające wyższe dochody. Nie można jednak przypisać tego zjawiska jedynie tym czynnikom, ponieważ nawet kiedy uwzględniono takie zmienne, jak wiek, płeć, rasa, wykształcenie, stan cywilny, choroby, to czytelnicy książek nadal żyli dłużej niż ci, którzy nie czytali.

Nie zostaje nam nic innego jak zaprosić wszystkich mieszkańców do Gminnej Biblioteki Publicznej w Kołbaskowie.

Biblioteka w Kołbaskowie czynna jest w godzinach: poniedziałki i środy 10-18, wtorki, czwartki i piątki 8-16. Adres: Kołbaskowo 102, 72-001 Kołbaskowo, tel. 91 434 20 50, e-mail kolbaskowo@biblioteka-publiczna.info.

Biblioteka w Przecławiu (filia) czynna jest w godzinach: poniedziałki i środy 10-20, wtorki, środy i piątki 8-16. Adres: Przecław 27, 72-005 Przecław, tel. 91 434 57 09, e-mail biblioteka.przeclaw@op.pl.

Korzystanie z Biblioteki jest oczywiście bezpłatne. Czytelnik może wypożyczyć maksymalnie 5 książek, 3 czasopisma, 3 książki mówione (audiobooki) na miesiąc. Możliwe jest przedłużenie terminu zwrotu wypożyczonych materiałów osobiście, za pomocą poczty elektronicznej lub telefo-

nicznie, pod warunkiem, że nie ma na nie zapotrzebowania ze strony innych czytelników. Najnowszych informacji szukaj na bardzo aktywnym facebookowym profilu placówki, wystarczy w wyszukiwarce wpisać „facebook Gminna Biblioteka Publiczna w Kołbaskowie”.

Spotkania, galeria...

Dodajmy, że placówka często organizuje spotkania autorskie. Pojawiają się na nich często znani autorzy, jak Leszek Herman, autor bardzo popularnej w ostatnich latach pozycji „Sedinum” oraz ich kontynuacji. Niedawnym gościem był także Tomasz Sekielski, znany dziennikarz i autor. Jest też Galeria Jednego Obrazu, gdzie miejscowi artyści mogą prezentować swoje dzieła oraz kącik dla dzieci, w czasie kiedy rodzice będą szukali dla siebie jakiejś ciekawej lektury, dzieci będą mogły się pobawić.

Gdzie dzwonić w sprawie stanu dróg zimą

Mamy zimą, śniegu u nas mniej niż w pozostałej części kraju, ale mogą się zdarzyć trudne sytuacje na drogach. Zanim weźmiemy telefon, sprawdźmy gdzie dzwonić. Nie wszystkie drogi znajdujące się w gminie Kołbaskowo są zarządzane przez gminę. Wynika to z podziału administracyjnego.

W gminie jest kilka kategorii dróg. Najwięcej jest dróg powiatowych - około 80% (52 km). Zarządzane są przez Starostwo Powiatowe w Policach. Są to najczęściej drogi łączące poszczególne miejscowości. Na drogach powiatowych w gminie Kołbaskowo akcją „Zima” prowadzi firma Elwi z Gryfina. Informacje i zgłoszenia w sprawie stanu dróg powiatowych zimą można składać pod całonocnym numerem telefonu - **604 791 089**.

W Gminie Kołbaskowo jest 18 km dróg gminnych. To najczęściej drogi wewnątrz wsi. Za drogi gminne odpowiada Gmina Kołbaskowo i jeżeli chcemy skontaktować się w sprawie zimowego utrzymania dróg gminnych należy telefonować pod całonocowy numer **603 545 120**. Można też dzwonić pod numery **91 311 95 10** wewnętrzny **34**, **91 884 90 34** oraz **723 608 604** - w godzinach pracy urzędu.

Kolejne kategoria to drogi osiedlowe lub prywatne będące w zarządaniu osób fizycznych, spółdzielni mieszkaniowych lub wspólnot. Najwięcej z nich znajdziemy na terenie osiedli w Przecławiu i Warzymicach.

Na naszym terenie mamy też drogę krajową nr 13 oraz autostradę A6. Zarządcą tych szlaków jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.

33 tys. zł tych dla WOŚP

Niedziela, 13 stycznia 2019 roku, przez salę sportową szkoły w Przecławiu przewinęły się setki osób. Były występy, stoiska z dobrym jedzeniem, kawiarenka, wata cukrowa, salon fryzjerski oraz oczywiście licytacje. I udało się, padł rekord - gminny sztab Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy zebrał aż 33 tys. zł. A przypomnijmy, w 2017 roku zebraliśmy 32,4 tys. zł, a w 2018 - 28 tys. zł.

Pogoda nie sprzyjała, wiatr, deszcz, do tego brak kwest pod marketami, ponieważ w niedzielę były zamknięte. A jednak dobrych serc w naszej gminie nie brakuje. Licytacje cieszyły się dużym powodzeniem.

- Cztery złote serduszka, przygotowane przez przecławskich rodziców poszły kolejno za 550, 530, 500 i 450 zł. Piłkę do siatkówki z podpisem Bartosza Kurka zlicytowano za 600 zł - powiedziała portalowi przeclaw24.pl Anna Wierzbicka-Kurpiel z Urzędu Gminy Kołbaskowo.

- Mamy 13.867 zł z licytacji gadżetów - mówiła szefowa gminnego sztabu WOŚP Beata Czapiewska. - Wolontariusze plus stoiska uzbierały 17.673 zł oraz ze stacjonarnych puszek, które były wystawione przed finałem - 1462 zł. To bardzo dobry wynik jak na tak brzydką pogodę.

Całą akcja znalazła się jednak w cieniu wielkiej tragedii, jaka zdarzyła się w Gdańsku, gdzie podczas odliczania do "Świątełka do nieba" śmiertelne ugodzony nożem został prezydent tego miasta Paweł Adamowicz. Po zdarzeniu z szefowania Orkiestrze zrezygnował Jerzy Owsiak. Pod wpływem apeli i gestów poparcia wrócił jednak na stanowisko.

- Będę grał z Orkiestrą. Będę prezesem Fundacji - oświadczył Jerzy Owsiak po pogrzebie Pawła Adamowicza. - Mam nadzieję, iż śmierć prezydenta Gdańska nie pójdzie na marne i miliony Polaków powiedzą "nie" nienawiści - dodał.

Rozpoczynamy cykl artykułów dotyczących funkcjonowania mózgu osób nastoletnich i jakie są tego konsekwencje. Do ich napisania zainspirowała autora książka „Mózg nastolatka, jak przetrwać dorastanie własnych dzieci”. - Chciałbym podzielić się z mieszkańcami pewnymi tezami zawartymi w tej pracy - mówi Sławomir Budner

Na pytanie, jaki nastolatek jest i dlaczego taki jest, w książce „Mózg nastolatka, jak przetrwać dorastanie własnych dzieci” wydanej przez W.A.B. w 2016 r. próbują odpowiedzieć: lek. med. Frances E. Jensen, neurołożka, profesor University of Pennsylvania, matka dwóch nastoletnich synów oraz Amy Ellis Nutt, amerykańska dziennikarka The Washington Post, zajmująca się problematyką zdrowia i nauki, laureatka nagrody Pulitzera.

Jest to interesująca lektura dla rodziców nieznośnych nastolatków oraz wszystkich zainteresowanych tą problematyką. Autorki stawiają i próbują odpowiedzieć na pytanie, jak wychować nastolatka i nie zwariować? Dlaczego nastolatki reagują impulsywnie i zachowują się nieprzewidywalnie? Wszyscy wiemy, że okres dojrzewania nie jest łatwy ani dla rodziców, ani dla dzieci, ale autorkom udało się w niezwykłe barwny sposób wyjaśnić tajemnice działania nastoletniego mózgu. Chcę czytelników zachęcić do lektury tej książki, zamieszczając poniżej niektóre zawarte w niej tezy.

Wiemy, że nastolatki działają impulsywnie i są bardziej skłonne niż małe dzieci i dorośli do podejmowania ryzyka. Ekscytacja i poszukiwanie wrażeń wydaje się stać za prawie każdym ich działaniem. Należy podkreślić, że eksperymentowanie jest ważne dla nastolatków, bo pomaga ustanowić własną autonomię. Jednak problem jest w tym, że mając nie dokończoną kształtowaną korę czołową, co przekłada się na trudności w myśleniu perspektywicznym lub rozumieniu skutków podejmowanych przez siebie działań. Tak się składa, że z perspektywy ewolucyjnej na dłuższą metę podejmowanie ryzyka i poszukiwanie wrażeń jest istotne dla przystosowania się do otaczającej rze-

Mózg nastolatka. Jak funkcjonuje?

„ *Ich mózgi są bardziej nakierowane na nagrodę. Systemy kodujące podniecenie i nagradzanie są szczególnie wrażliwe*

czywistości (ma wartość adaptacyjną), ale na krótką metę podejmowanie ryzyka może być niebezpieczne. W obecnych czasach mamy do czynienia ze zwiększonym dostępem do ryzyka związanego z rozwojem, nastolatki choć mogą dokonywać wielu złych wyborów, mogą też dokonywać wielu dobrych, służących ich rozwojowi.

Rodzice i inni dorośli zazwyczaj przypisują wybory nastolatków ich impulsywności, irracjonalności, egocentryczności czy ogólnej znieczulicy (pojawia się określenie „czaszy chmurne i durne”). Już Arystoteles pisał, że młodzi ludzie myślą i zachowują się inaczej niż dorośli, gdyż są porywcy, drażliwi i poddają się impulsom. Wbrew mądrościom ludowym zdolność do analizowania sytuacji rozwija się u młodych ludzi mniej więcej do 15 roku życia, wydają się oni w miarę zdolni do logicznej oceny niebezpieczeństwa danego zachowania. To dlaczego nastolatki robią te wszystkie szalone rzeczy? Mówiąc najogólniej, ich mózgi są bardziej nakierowane na nagrodę, tak się składa, że w wieku

kilkunastu lat systemy kodujące podniecenie i nagradzanie są szczególnie wrażliwe. Płat czołowy nastolatków jest dość luźno połączony z innymi częściami mózgu, powoduje to, że oni z trudem poznawczo (poprzez myślenie) kontrolują sytuację, w których czai się niebezpieczeństwo.

Jako dowody autorki posłużyły się kilkoma badaniami. Eksperymentowi poddano 245 osób w wieku od 8 do 30 lat. Badano u nich zdolność zatrzymywania ruchu gałki ocznej, mieli oni patrzeć na światło na ekranie komputera w ciemnym pokoju i nie odwracać wzroku, gdy pojawi się inne migające światło. Naturalną tendencją mózgu jest ciekawość i śledzenie nowych informacji zwłaszcza, gdy są one zakazane. Badania wykazały, że zarówno dzieci, nastolatki jak i dorośli osiągnęli podobne wyniki. Różnice były w skanach mózgu. Dorośli używali znacznie mniej obszarów mózgu, ale bardziej zaangażowali w to zadanie swoje płaty czołowe. Nastolatki musieli bardziej się wysilać, by nie podążać za tym co zakazane (pod koniec lat osiemdziesiątych przebojem była piosenka „Zakazany owoc”).

Inny eksperyment wykazał, że nastolatki używają mniej obszarów mózgu i robią to wolniej (o jedną czwartą sekundy) niż dorośli, gdy odpowiadają na pytanie dotyczące tego, czy pewne aktywności takie jak: „pływanie z rekinami”, „podpalanie włosów” albo „skok z dachu” są dobrymi pomysłami. Dorośli opierali się bardziej na automatycznych obrazach mentalnych (potrafią sobie wyobrazić jak to się może skończyć, np. atak rekina) i intuicji. Za to nastolatki opierały się na zdolności do „rozumowego wykoncypania” odpowiedzi (rekin nie zaatakuję, bo będzie najedzony). Umiejętność szybkiego uchwycenia ogólnego zarysu informacji oraz właściwej oceny zysków i strat jest efektem aktywności czołowej części kory mózgowej.

W następnym artykule spróbujemy poszukać odpowiedzi na pytanie, dlaczego nastolatki tak mało uczą się na własnych błędach.

Sławomir Budner jest psychologiem i socjologiem, pracuje w Sekcji Terapii i Profilaktyki Działu Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie. Zajmuje się terapią indywidualną, terapią par i grupową. Jest certyfikowanym specjalistą przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jest też członkiem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolbaskowie oraz członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy.

Kobiece Bieganie ma rok!

Sympatyczny jubileusz obchodzą 26 stycznia dziewczyny z naszej gminy. Niezmiennie zachęcają wszystkie panie do wspólnego biegania. Kiedy? Każda sobota o godzinie 9 rano na siłowni pod chmurką, przed szkołą w Przecławiu

- Niewiarygodne jak ten czas szybko leci i ile kilometrów udało nam się razem przebiec. Mam nadzieję, że to dopiero początek tej fantastycznej przygody - cieszy się Godecja, czyli Ewa Wierzba, która swoją pasją zaraziła inne panie z naszej gminy.

O grupie jest coraz głośniejsz, nie tylko w naszej gminie, ale także w Szczecinie. Pani Ewa o swojej inicjatywie opowiadała reporterom Radia Szczecin, do Przecławia przyjeżdżali także dziennikarze Głosu Szczecińskiego. Także my staraliśmy się pomóc informując wielokrotnie o inicjaty-

wie czy publikując rozmowę z Ewą Wierzbą w majowym wydaniu Aktualności.

- Cieszę się, że rok temu starczyło mi odwagi na zamieszczenie wydarzenia pod hasłem "Kobiece Bieganie". Na pierwszym byłam ja, Anna Rogalska i Liliana Ka. Na drugie przyszła "Kaśka, co biega maratony" Katarzyna Białkowska. O Boże, nie mogłam w to uwierzyć. Taka biegaczka przyszła do nas..., to musi się udać, myślałam w duchu:-) Potem były następne dziewczyny. Niektóre na początku podglądały przez okna czy warto wychodzić z domu - opowiada Godecja.

- Ta podglądająca przez okno to byłam ja. Sto lat Kobiece Bieganie - napisała w komentarzu na facebooku Anna Le.

Czy to prawda, że na sobotnie Kobiece Bieganie mogą przyjść także panie, które dotąd tego nie robiły? Mogą pomyśleć - kondycję mam zerową, nie dam rady... - takie pytanie padło w czasie naszej rozmowy do Aktualności.

- Tak, jak najbardziej! Czekam na takie dziewczyny i zachęcam z całego serca do spróbowania. Jeśli jest to pierwsze podejście do biegania, to nie ma co się martwić. Na początku ustalamy, kto jest pierwszy raz i wtedy większość trasy te dziewczyny maszerują w moim towarzystwie i innych początkujących dziewczyn. Bo zasada jest taka, że nikt nie zostaje sam. Dziewczyny, które dłużej biegają, robią dłuższy dystans - zachęca Ewa Wierzba.

Jak zmienia się Gmina Kolbaskowo? Zobacz na Google Street View

Google aktualizuje nasz region. Część kadrów z 2018 roku jest już do obejrzenia, np. okolice Amazona, Czerwonej Torebki w Warzymicach czy rejon skate parku w Przecławiu. Jest jedna nowość. W lewym górnym rogu jest symbol zegara. Po kliknięciu otwiera się oś czasu. Można zobaczyć zdjęcie sprzed lat oraz współczesne

Twoje podatki wrócają do Ciebie

Na co Gmina Kołbaskowo przeznaczają pieniądze z budżetu?

Przedszkola i punkty przedszkolne - budowa, utrzymanie, dofinansowanie utrzymania dzieci w placówkach

Szkoły - budowa, utrzymanie, remonty

Transport publiczny - komunikacja miejska, darmowa komunikacja dla uczniów

Świetlice - budowa i utrzymanie

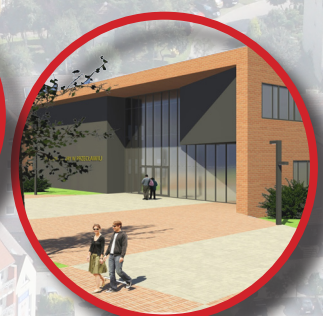
Woda - dbanie o jakość, rozbudowa oczyszczalni, budowa kanalizacji

Boiska, place zabaw, skatepark - budowa, utrzymanie; finansowanie zawodów sportowych i zajęć dla mieszkańców, dofinansowanie klubów i stowarzyszeń, organizowanie imprez masowych

Budowa ścieżek rowerowych

Inwestycje - dom kultury, nabrzeże, mieszkania socjalne i komunalne

Remonty ośrodków zdrowia, organizacja i finansowanie bezpłatnych badań profilaktycznych, pomoc i fachowa opieka nad rodzinami

Drogi i chodniki - budowa, remonty. Współfinansowanie remontów dróg powiatowych, utrzymanie czystości w gminie

Utrzymanie gminnych i szkolnych bibliotek

Druk ZAP-3

Jeśli jeszcze nie rozliczasz podatku dochodowego PIT w Gminie Kołbaskowo, wypełnij druk ZAP-3, wyślij go pocztą lub złóż osobiście w I Urzędzie Skarbowym w Szczecinie. Pomocą służą także pracownicy Urzędu Gminy Kołbaskowo, tel. 91 311 94 43.

Druk ZAP-3 ściągnij ze strony www.finance.mf.gov.pl

- Do kasy gminy trafia 37% podatku dochodowego z PIT. Dziś w Gminie Kołbaskowo zameldowanych jest 12 tys. osób. Jednak mieszka znacznie więcej, około 16-17 tysięcy osób. Dlatego prosimy osoby mieszkające w naszej gminie, a odprowadzające podatki poza nią - wypełnić formularz aktualizujący ZAP-3. Zajmie to chwilę, a korzyść odczują wszyscy.

Małgorzata Schwarz, wójt Gminy Kołbaskowo

Wskaż w urzędzie skarbowym Gminę Kołbaskowo jako miejsce Twojego zamieszkania